

Desigur, în ambele graiuri cercetate aceleași categorii gramaticale pot fi exprimate fie prin formanți identici, fie prin formanți diferiți. În cel de al doilea caz, se creează posibilitatea acțiunii interferenței lingvistice. Trebuie să afirmăm că, în general, polonezii de la Cacica au un simț foarte dezvoltat al deosebirilor dintre sistemul lor primar și sistemul ucrainean și, de aceea, în textele ucrainene rostite de polonezi nu am găsit aproape de loc greșeli gramaticale care ar putea fi explicate prin interferența sistemului polon.

3.4.1. Ca și în graiul local polon, am notat cazuri de folosire a instrumentalului cu prepoziția *z(s)*: *Petryk sapaji z'ämlu s sapow*; *udäryw ho s kaminym*; *namastyw xlip z maslom* după modelul românesc: *Petre sapă pământul cu sapa*; *l-a lovit cu piatra*; *a uns piinea cu unt*.

3.4.2. Ca și în graiul polonez, iormele gradului comparativ ale adjectivelor pot fi formate cu ajutorul unui sufix special sau al unor teme diferite, de ex.: *ostryj* — *ostrišyj* 'ascuțit — mai ascuțit'; *vysokyj* — *vyščyj* 'înalt — mai înalt'; *dobryj* — *lipšyj* 'bun — mai bun'. Cel mai adesea însă, gradul comparativ se formează cu ajutorul adverbului românesc *mai*¹, pus înaintea formeii corespunzătoare a gradului pozitiv: *maj ostryj*, *maj vysokyj*, *maj dobryj*, *maj zlyj* 'mai rău'. Ca și adjectivele, adverbele au două forme la gradul comparativ: *daläko* — *dalšy* sau *maj daläko* 'departe — mai departe'; *všoko* — *vščy* sau *maj všoko* 'sus — mai sus'.

Gradul superlativ, la fel ca și în graiul polon local, se formează prin adăugarea prefixului *naj-* la gradul pozitiv sau comparativ: *najostryj* sau *najostrišyj* 'cel mai ascuțit'; *najdobryj* sau *najlipšyj* 'cel mai bun', *najvšoko* sau *najvščy* 'cel mai sus'.

3.5.1. În lexicul textelor ucrainene rostite de către polonezi am întâlnit câteva cuvinte polone ca: *pokuj* 'cameră' (ucr. lit. *kimnata*), *luško* 'pat' (ucr. lit. *лішко*), *ružny* 'diferit' (ucr. lit. *різну*), *opruč* 'în afară de' (ucr. lit. *онпч*), *ks'onc* 'preot' (ucr. lit. *священник*), *xorongva* 'steag' (ucr. lit. *npanop*), *želondok* (pol. *żolondyk*) 'stomac' (ucr. lit. *шлыннок*). Dintre cuvintele mai sus menționate, *pokuj*, *luško*, *ks'onc*, *želondok* sînt folosite și de ucraineni în graiul lor.

3.5.2. Graiul ucrainean de la Cacica cuprinde aproape toate cuvintele de origine românească și germană, pe care le are și graiul polon (vezi mai sus 1.6.). Numai în unele cazuri am observat deosebiri în frecvența anumitor împrumuturi. De exemplu, adv. germ. *ja* 'da' apare în graiul ucrainean mai rar decît în cel polon, în favoarea adverbului *da*; adj. *fajnyj* (< germ. *fein*) 'fin, delicios', rar folosit în graiul polon, este foarte frecvent în cel ucrainean, cu sensul 'frumos', de ex.: ucr. *fajna žinka*, *fajna živčyna* — pol. *ładna kob'ita*, *ładna dz'ifčyna* 'femeie frumoasă, fată frumoasă'.

3. LIMBA ROMÂNĂ

3.1. După cum s-a menționat mai sus, situația limbii române este, la Cacica, diferită de situația celorlalte două limbi. Pe de o parte, polonezii, alături de polonă și ucraineană, învață încă din copilărie și limba română

¹ În ceea ce privește originea românească a cuvîntului *mai* în formele de comparativ din graiurile slave carpatice, vezi Emil Vrabie, *Observații asupra unui grai rus pe teritoriul R.P.R.*, Rsl, IV, 1960, p. 122, inclusiv notele, și Rsl. XIV, 1967, p. 111, s. v.